

ASESIAD EFFAITH RHEOLEIDDIOL

Mae'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol hwn yn ymwneud â chyflwyno deddfwriaeth newydd i'w gwneud hi'n ofyniad statudol i gael System Monitro Cychod (VMS) ar yr holl gychod trwyddedig canlynol

- Cychod pysgota Prydain o dan 12 metr o hyd sy'n gweithredu yn nyfroedd Cymru
- Holl gychod pysgota Cymreig o dan 12 metr ble bynnag y maent yn gweithredu (yn cynnwys y tu allan i ddyfroedd Cymru).

Cydnabyddir bod mwy y gallwn ei wneud i wella'r gwaith o gasglu data a chreu pysgodfeydd cynaliadwy ar gyfer y dyfodol drwy drefniadau gorfodi mwy effeithiol a threfniadau rheoli ar sail gwybodaeth.

Dyma'r effaith y bwriedir i'r ymyriad ei chael:

- Darparu data gwyddonol a gweithredol a fydd yn helpu i lunio penderfyniadau polisi, rheoleiddio a gorfodi yn fwy effeithiol a chymesur yn y dyfodol;
- Gwella dealltwriaeth o'r gweithgareddau pysgota masnachol sy'n digwydd yn nyfroedd Cymru;
- Darparu tystiolaeth ar gyfer cynllunio morol;
- Gwella gwybodaeth, cydweithio a rhannu gwybodaeth rhwng staff gweithredu pysgodfeydd Cymru a'r DU.

Mae systemau monitro cychod yn cofnodi union leoliad, cyflymder a chyfeiriad cychod gan ddefnyddio system gwrth-ymyrraeth ddiogel. Mae'n anfon y wybodaeth hon drwy ddefnyddio technoleg ffôn symudol, gan ddefnyddio'r seilwaith monitro cyfredol sydd ar waith ar gyfer y cychod 12 metr a throsodd.

Opsiwn 1 – Gwneud dim

Ar hyn o bryd, nid oes rhaid i fwyafrif y cychod o dan 12m (ac eithrio cychod sy'n pysgota am gregyn bylchog) gael system fonitro cychod ar eu bwrdd ac felly mae ein dealltwriaeth o weithgareddau cychod pysgota o dan 12 metr sy'n gweithredu yn nyfroedd Cymru a chychod pysgota Cymru (ble bynnag maent yn gweithredu) yn gyfyngedig. Mae rhywfaint o wybodaeth am leoliad dalfa'r sector hwn o'r fflyd yn cael ei chasglu wedyn yn ôl-weithredol drwy nodiadau gwerthu ac adroddiadau dalfeydd misol. Fodd bynnag, nid yw'r wybodaeth a gesglir fawr o werth ac nid oes ffordd o wirio pa mor gywir ydyw, mae'n gallu bod yn araf yn cyrraedd hefyd sy'n golygu ei bod hi'n anodd defnyddio'r wybodaeth yn effeithiol i reoli pysgodfeydd a'r amgylchedd morol. Mae 97% o fflyd pysgota Cymru o dan 12m ac felly, os nad oes newid o gwbl, bydd rhaid i benderfyniadau rheoli'r dyfodol gael eu gwneud ar sail gwybodaeth gyfyngedig ac anghyflawn.

Gwneud dim yw'r opsiwn sylfaenol ac felly nid oes unrhyw gostau a manteision ychwanegol i'r opsiwn hwn. Ni fyddai'r opsiwn hwn yn cyflawni nodau polisi Is-adran y Môr a Physgodfeydd ac felly nid dyma'r opsiwn a ffefrir.

Opsiwn 2 – Cynllun Gwirfoddol

Byddai cyflwyno cynllun gwirfoddol yn debygol o arwain at gynnydd rhannol yn y defnydd o ddyfeisiau VMS a allai ehangu yn sgil cymhellion ariannol sydd ar gael drwy ddarparu cyfarpar drwy gyllid Cronfa'r Môr a Physgodfeydd Ewrop. Ni fyddai'r

cymhelliant ariannol hwnnw'n berthnasol i gychod o weinyddiaethau eraill y DU felly mae'n llai tebygol y byddent yn glynu at unrhyw gynllun gwirfoddol. O ystyried y pwyntiau hyn, canlyniad dilyn yr opsiwn hwn fyddai cynnydd bach mewn dyfeisiau VMS gan arwain at ddarlun anghyflawn o weithrediadau pysgota yn nyfroedd Cymru. Ni fyddai'r opsiwn hwn yn cyflawni nodau polisi Is-adran y Môr a Physgodfeydd Llywodraeth Cymru ac, o ganlyniad, nid yw'n opsiwn a ffefrir.

Opsiwn 3 – Cyflwyno drwy amod trwydded

Byddai'r opsiwn hwn yn golygu cyflwyno amod trwydded a fyddai'n ei gwneud hi'n ofynnol i gychod pysgota a weinyddir yng Nghymru gael VMS sy'n gweithio. Er mwyn i hyn fod yn weithredol i gychod eraill y DU byddai angen cael cytundeb gyda gweinyddiaethau eraill y DU i gynnwys amod trwydded tebyg. Byddai peidio â chael cytundeb yn gallu effeithio'n andwyol ar gychod pysgota Cymru. Mae'r manylion y byddai'n rhaid eu cynnwys mewn amod trwydded yn gwneud yr opsiwn hwn yn anymarferol hefyd. Er y gallai'r opsiwn hwn gyflawni nodau polisi Is-adran y Môr a Physgodfeydd mewn theori, mae'r rhwystrau a ddisgrifir uchod yn sylweddol a, o ganlyniad, nid dyma'r opsiwn a ffefrir.

Opsiwn 4 – Cyflwyno Offeryn Statudol Cymru gyfan

Mae'r opsiwn hwn yn golygu cyflwyno Offeryn Statudol a fydd yn ei gwneud hi'n ofynnol i holl gychod pysgota trwyddedig y DU sy'n gweithredu yn nyfroedd Cymru a holl gychod pysgota Cymru o dan 12 metr waeth ble maent yn pysgota, i gario VMS sy'n gweithio. Ar y pwynt hwn, credir y byddai'r Offeryn Statudol yn cael ei gyflwyno gan ddefnyddio pwerau sydd ar gael o dan adran 5 o Ddeddf Pysgodfeydd Môr 1968, fodd bynnag, bydd y pŵer galluogi hwnnw'n cael ei adolygu wrth i'r cynigion ddatblygu. Mae darpariaethau tebyg yn cael eu gweithredu yn Lloegr a threialon monitro cychod yn cael eu cynnal gan weinyddiaethau'r Alban a Gogledd Iwerddon.

Ystyrir mai Offeryn Statudol yw'r unig opsiwn a fydd yn cyflawni amcan y polisi'n llawn ac yn fwyaf effeithiol ac felly dyma'r opsiwn a ffefrir.

Cost i fusnesau

Bydd perchnogion/meistri'n gyfrifol am dâl data blynyddol y ddyfais System Monitro Cychod. Tua £100 - £150 ar ôl y 12 mis cyntaf.

Cost i'r Llywodraeth

Cyfanswm y gost fydd tua £1 miliwn dros gyfnod o 3 blynedd sy'n cael ei thalu gan Gronfa'r Môr a Physgodfeydd Ewrop. Mae'r costau hyn yn cynnwys:

- Cyflenwi a gosod tua 400 o ddyfeisiau VMS ym mhob cwch pysgota o dan 12m yng Nghymru
- Costau cynllun data blynyddol a meddalwedd am y 12 mis cyntaf ar gyfer tua 400 o gychod pysgota

- Datblygu meddalwedd yn cynnwys ffurfweddu cronfeydd data, lletya, diogelwch, llywodraethu ac integreiddio gyda Hyb VMS y DU
- Datblygu unwaith y bydd ar waith yn y dyfodol

Manteision i'r diwydiant pysgota

Mae gosod VMS yn cynnig nifer o fanteision i'r diwydiant:

- Galluogi pysgotwyr i ddangos tystiolaeth o weithgarwch pysgota y gellir ei defnyddio i ymateb i ddatblygiadau arfaethedig yn yr amgylchedd morol a allai effeithio ar eu busnes
- Gallai'r adnodd tracio helpu i adfer a thalu hawliadau yswiriant yn gynt yn achos colli neu niwed i gwch ar y môr
- Darparu nodweddion diogelwch ychwanegol i ddiogelu pysgotwyr sy'n gweithio ar eu pen eu hunain

Manteision i'r Llywodraeth

Mae yna nifer o fanteision i'r Llywodraeth:

- Darparu data gwyddonol a gweithredol a fydd yn helpu i lywio polisi yn y dyfodol, a rheoli adnoddau morol Cymru'n effeithiol
- Gwella dealltwriaeth o weithgareddau pysgota masnachol sy'n digwydd yn nyfroedd Cymru
- Darparu tystiolaeth ar gyfer cynllunio morol
- Gwella gwybodaeth, cydweithio a rhannu gwybodaeth rhwng staff gweithredol pysgodfeydd Cymru a'r DU

Crynodeb o'r opsiwn a ffefrir

Yr opsiwn a ffefrir yw cyflwyno Offeryn Statudol a fydd yn ei gwneud hi'n orfodol i bob cwch pysgota o dan 12 metr o hyd sy'n gweithredu yn nyfroedd Cymru a phob cwch pysgota Cymreig o dan 12 metr ble bynnag y maent yn pysgota gario system monitro cychod sy'n gweithio ar ei bwrdd.

Asesu Cystadleuaeth

Prawf hidlo cystadleuaeth	
Cwestiwn	Ateb cadarnhaol neu negyddol
C1: Yn y farchnad(oedd) y mae'r rheoliad newydd yn effeithio arni(arnynt), a oes gan unrhyw gwmni fwy na 10% o gyfran y	Nac oes`

Prawf hidlo cystadleuaeth	
Cwestiwn	Ateb cadarnhaol neu negyddol
farchnad?	
C2: Yn y farchnad(oedd) y mae'r rheoliad newydd yn effeithio arni(arnynt), a oes gan unrhyw gwmni fwy nag 20% o gyfran y farchnad?	Nac oes
C3: Yn y farchnad(oedd) y mae'r rheoliad newydd yn effeithio arni(arnynt), a oes gan y tri chwmni mwyaf gyda'i gilydd o leiaf 50% o gyfran y farchnad?	Nac oes
C4: A fyddai costau'r rheoliad yn effeithio ar gynaliadwyedd rhai cwmnïau yn fwy nag eraill?	Na fyddai
C5: A yw'r rheoliad yn debygol o effeithio ar strwythur y farchnad, gan newid nifer neu faint busnesau/sefydliad?	Nac ydyw
C6: A fyddai'r rheoliad yn arwain at gostau sefydlu uwch ar gyfer cyflenwyr newydd neu ddarpar gyflenwyr nad oes rhaid i gyflenwyr cyfredol eu talu?	Byddai
C7: A fyddai'r rheoliad yn arwain at gostau parhaus uwch ar gyfer cyflenwyr newydd neu ddarpar gyflenwyr nad oes rhaid i gyflenwyr cyfredol eu talu?	Na fyddai
C8: A yw'r sector yn gweld newidiadau technolegol cyflym?	Ydy
C9: A fyddai'r rheoliad yn cyfyngu ar allu cyflenwyr i ddewis pris, ansawdd, ystod neu leoliad eu cynhyrchion?	Na fyddai

Nid oes disgwyl i'r Rheoliadau gael effaith ar gystadleuaeth yng Nghymru na gallu busnesau Cymru i gystadlu.